

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตร่มผ้าซิด
ของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
Production Cost Analysis and Returns on Khit Cloth Umbrella Products
of Ban Tha Chang Community Enterprise, Bak Ruea Sub-District,
Maha Chana Chai District, Yasothon Province

ประไพพิศ เลียบสือตระกูล¹ ก้องเกียรติ สหายรักษ์^{2*} เกียรติศักดิ์ รักภักดี³

^{1, 2, 3} คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Prapaipit Liubsuethagun¹ Kongkiat sahayrak^{2*} Kriangsak Rakpakdee³

^{1, 2, 3} Faculty of Business Administration and Management, Ubonratchathani Rajabhat University

*Corresponding Author E-mail: k2_sahayrak@hotmail.com

(Received: October 15, 2024; Revised: November 1, 2024; Accepted: November 6, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาต้นทุนการผลิตร่มผ้าซิด และ 2) ศึกษาผลตอบแทนจากการผลิตร่มผ้าซิด ประชากร และตัวอย่าง คือสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญคือ กลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง จำนวน 13 คน เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทน

ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนการผลิตร่มผ้าซิด จำนวน 180 คัน มีต้นทุนการผลิตรวม 22,718 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง 14,130 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.20 ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง 3,600 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.85 และค่าใช้จ่ายการผลิต 4,988 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.96 มีต้นทุนการผลิตร่มผ้าซิด 126.21 ต่อคัน และในการขายร่มผ้าซิดจำนวน 180 คัน ราคาคันละ 250 บาท จะมีรายได้รวม 45,000 บาท มีกำไรขั้นต้น 22,282 บาท และมีกำไรจากการดำเนินงาน 21,032 บาท ทั้งนี้ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ ราคาต้นทุนของวัตถุดิบ แหล่งเงินทุน การวิเคราะห์ต้นทุน และความเชี่ยวชาญในการใช้สื่อโซเชียล

คำสำคัญ: ต้นทุน, ผลตอบแทน, ร่มผ้าซิด

Abstract

The objective of this research was to 1) study the production costs of Khit Cloth Umbrella, and 2) investigate the returns from Khit Cloth Umbrella production. The population and sample were members of the Ban Tha Chang Community Producer Group in Bak Ruea Subdistrict, Maha Chana Chai District, Yasothon Province, Thailand. This study adopted a purposive sampling method, reaching key informants who were 13 members of the Ban Tha Chang Community Producer Group. The research instruments used were in-depth interviews, production cost analysis, and return analysis.

The findings revealed that the total production cost for 180 Khit Cloth Umbrella was 22,718 baht, comprising 14,130 baht (62.19 percent) in direct material costs, 3,600 baht in direct labor costs, and 4,988 baht in manufacturing overhead expenses, accounting for 62.20 percent, 15.85 percent, and 21.96 percent of the total cost, respectively. The unit cost of producing a Khit Cloth Umbrella was 126.21 baht, with a selling price of 180 each. The group had a total revenue of 45,000 baht, a gross profit of 22,282 baht, and an operating profit of 21,032 baht. The key challenges faced included the high cost of raw materials, limited access to funding, difficulty in cost analysis, and a lack of expertise in using social media for marketing.

Keywords: Cost, Return, Khit Cloth Umbrella

บทนำ

รัฐบาลมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศโดยเน้นการผลักดันนโยบายจากรากหญ้าสู่รากแก้ว โดยให้ความสำคัญในการสร้างรากฐานและยกระดับคุณภาพชีวิตให้ประชาชนในระดับรากหญ้าสามารถพึ่งพาอาศัยตนเองได้ มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพและมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการ ทั้งนี้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น โดยเน้นการต่อยอดทักษะภูมิปัญญาท้องถิ่นในการยกระดับอัตลักษณ์ของชุมชนก่อให้เกิดความแตกต่างในผลิตภัณฑ์สามารถพัฒนาสินค้าให้โดดเด่น และมีคุณภาพเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สร้างรายได้แก่ชุมชน สามารถจำหน่ายได้ทั้งตลาดภายใน และต่างประเทศ (ฤติมา มุ่งหมาย วรณช กุอุทา และ รัชนิกร วรณสถิตย์, 2564) รัฐบาลได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นปรับเปลี่ยนปัจจัยที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ในระดับ

ครอบครัว ชุมชน พื้นที่ และประเทศ รวมถึงปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ เพื่อสร้างผลตอบแทนให้มั่นคงและยั่งยืนแก่ประชาชน และชุมชน (สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ข้อมูลทางบัญชีเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน เป็นข้อมูลจากเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในกิจการแล้วนำมาประมวลผลมาให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ของการใช้ ซึ่งข้อมูลบัญชีที่ผู้เข้าไปสำหรับตัดสินใจ แบ่งได้ 3 ประเภท คือ การบัญชีการเงิน การบัญชีบริหาร และการบัญชีภาษีอากร (ศิลปพร ศรีจันเพชร และอนุวัฒน์ ภักดี, 2564) บัญชีต้นทุนเป็นหลักการบัญชีที่เกี่ยวกับการสะสมและวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนการผลิต เป็นแหล่งข้อมูลให้การบัญชีการเงินในการใช้ประกอบการจัดทำรายงานทางการเงิน และการบัญชีบริหารใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน ควบคุม และการตัดสินใจในการดำเนินงาน การบัญชีต้นทุนจะทำหน้าที่หลักในการสะสมข้อมูลทางด้านต้นทุนที่เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นแล้วในอดีตเพื่อคำนวณหาต้นทุนของผลิตภัณฑ์ และการประมาณมูลค่าของสินค้าคงเหลือ โดยข้อมูลบัญชีต้นทุนจะส่งผลให้ธุรกิจทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่สามารถดำเนินงานได้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน (อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์, 2559)

กลุ่มผู้ผลิตชุมชนเกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มคน เพื่อสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน โดยการนำเอาภูมิปัญญาชุมชนมาใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งเน้นยกระดับอัตลักษณ์ของชุมชนให้เกิดความโดดเด่น เพื่อเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ก่อให้เกิดแหล่งรายได้ของชุมชน จังหวัดยโสธร เป็นจังหวัดที่มีกลุ่มผู้ผลิตชุมชนมากมาย โดยทางจังหวัดได้มีการสนับสนุนให้ความรู้ในการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของกลุ่มผู้ผลิตชุมชน ทำให้ผลิตภัณฑ์มีมาตรฐานและเพิ่มศักยภาพความสามารถในการแข่งขัน เพื่อสร้างอาชีพ และสร้างรายได้แก่ชุมชนในจังหวัดยโสธร (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร, 2564) กลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เป็นการรวมกลุ่มของแม่บ้านในชุมชนบ้านท่าช้าง เพื่อต่อยอดและเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าลายขิด ที่ชาวบ้านในชุมชนผลิตออกมาเป็นจำนวนมากเกินความต้องการของตลาด ทางกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้างจึงนำผ้าลายขิดมาแปรรูปผลิตต่อเป็นร่มผ้าขิด ซึ่งได้รับความสนใจจากลูกค้าทั้งใน และต่างประเทศ ก่อให้เกิดรายได้เข้าชุมชน อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้างประสบปัญหาเกี่ยวกับกำไรที่ได้ เนื่องจากพบว่ายอดขายดีแต่ไม่มีกำไรมากเท่าที่ควร เนื่องจากทางกลุ่มผู้ผลิตชุมชนยังขาดความรู้เกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์ ทำให้ไม่ทราบต้นทุนที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์จึงอาจประสบกับภาวะการขาดทุนโดยไม่รู้ตัว

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตร่มผ้าขิดของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร โดยกลุ่มผู้ผลิตชุมชนสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาศักยภาพ

ทางการแข่งขันเพิ่มขึ้นได้อีก เพื่อยกระดับค่าครองชีพ และกระตุ้นเศรษฐกิจทำให้เกิดการพัฒนาที่มีคุณภาพ และยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

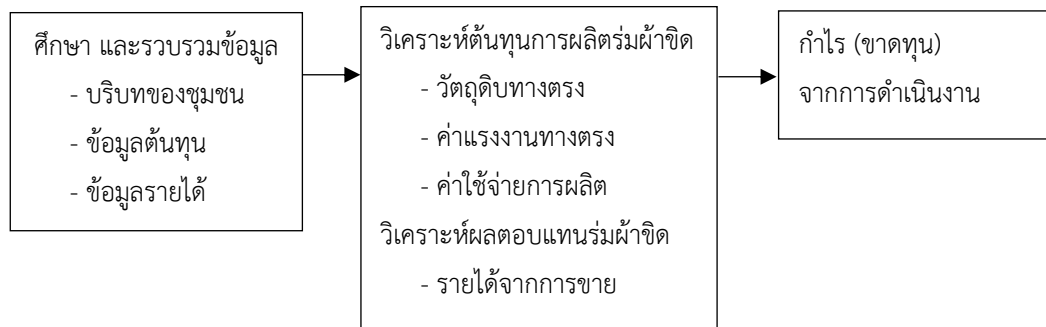
1. เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิตจากการผลิตส้มผ้าขิดของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาผลตอบแทนจากการผลิตส้มผ้าขิดของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ต้นทุน (Cost) หมายถึง มูลค่าของทรัพยากรที่เสียไป หรือจะเสียไปในอนาคต เพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ สินค้า บริการ หรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้รับในปัจจุบัน หรือที่จะได้รับในอนาคตโดยมูลค่าที่เสียไปนั้น จะต้องสามารถวัดได้เป็นหน่วยเงินตรา (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2558) การบัญชีต้นทุนทำหน้าที่ในการรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนของสินค้าและบริการ ในกรณีที่กิจการเป็นธุรกิจพาณิชย์กรรม หรือธุรกิจซื้อขายไป สามารถคำนวณต้นทุนของสินค้า โดยนำราคาซื้อของสินค้าบวกค่าขนส่งเข้า และค่าใช้จ่ายที่ให้สินค้าพร้อมที่จะ ขายแล้วนำมาหักกับส่งคืน และส่วนลดรับ แต่ในกรณีที่กิจการมีลักษณะเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม หรือธุรกิจผลิต สินค้า มีความซับซ้อนในการคำนวณต้นทุนเนื่องจากต้องทำการแปลงสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อ พร้อมสำหรับจำหน่าย โดยต้นทุนของสินค้าจะประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่าย การผลิต จึงจำเป็นต้องอาศัยการบัญชีต้นทุนในการคำนวณต้นทุนสินค้า (อนุรักษ์ ทองสุขวงศ์, 2559)

ผลตอบแทน หมายถึง มูลค่าของผลต่างที่ได้จากการลงทุน อันเนื่องมาจากมูลค่าของประโยชน์ที่ได้รับกับ มูลค่าของทรัพยากรที่เสียไป โดยมูลค่าหรือทรัพย์สินที่ลงทุนไปแล้วได้รับกลับมาในรูปของกำไรหรือขาดทุนจาก การดำเนินงาน ซึ่งสามารถคำนวณกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานได้จาก รายได้จากการขาย (บริการ) หักต้นทุนสินค้าที่ขาย และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (อำนาจ รัตนสุวรรณ และธีรเสฏฐ์ ศิริธนานนท์, 2564)

ทั้งนี้ คณะวิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น เพื่อศึกษาเรื่องต้นทุนและ ผลตอบแทน จากการผลิตส้มผ้าขิดของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัด ยโสธร สามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลปากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธรในการวิจัย จำนวน 13 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญคือ ผู้นำกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-end question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended question) แบ่งเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์การผลิตร่มผ้าซิด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ประกอบด้วย ราคาของอุปกรณ์ และอายุการใช้งาน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตร่มผ้าซิด ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้จากการขาย ประกอบด้วยราคาขาย และปริมาณขาย

ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค จากการผลิตและจำหน่ายร่มผ้าซิด และข้อเสนอแนะอื่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้ การเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่

1.1 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง โดยเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนจากการผลิตร่วมผ้าซิด

1.2 สังเกตการณ์การผลิตและพูดคุย เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการต้นทุนการผลิต และจำหน่ายร่วมผ้าซิด

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ ได้แก่

1. การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต เพื่อหาต้นทุนการผลิตร่วมผ้าซิด จำแนกตามทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต โดยใช้สูตรทางการบัญชีในการวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการคำนวณทางการบัญชี การบรรยาย และสรุปผลการวิจัยซึ่งสูตรที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนการผลิต (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2558) คือ

ต้นทุนการผลิต = วัตถุดิบทางตรง + ค่าแรงงานทางตรง + ค่าใช้จ่ายการผลิต

2. การวิเคราะห์ผลตอบแทน เพื่อหาผลตอบแทนจากการผลิตร่วมผ้าซิด โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการคำนวณทางการบัญชี การบรรยาย และสรุปผลการวิจัย ซึ่งสูตรที่ใช้ในการคำนวณผลตอบแทน (อำนาจรัตน์สุวรรณ และธีรเสฏฐ์ ศิริธนานนท์, 2564) คือ

กำไร (ขาดทุน) จากการขาย = รายได้จากการขาย - ต้นทุนขาย

ผลการวิจัย

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตร่วมผ้าซิด ของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลปากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร แสดงผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้างที่ผลิตร่วมผ้าซิด ตำบลปากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร พบว่า สมาชิกของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนร่วมผ้าซิดเป็นเพศหญิงร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง

51-60 ปี ร้อยละ 61.54 จบการศึกษาสูงสุดในระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 69.23 ประกอบอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม ร้อยละ 84.62 มีประสบการณ์ในการผลิตร่มผ้าชนิด 3-5 ปี ร้อยละ 53.85

2. กระบวนการผลิตร่มผ้าชนิดของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร พบว่า มีกระบวนการผลิต 8 ขั้นตอน ประกอบด้วย การเตรียมผ้า การสร้างแบบ การตัดผ้า การเย็บประกอบขึ้นรูป การทำจีบรูด การตกแต่งปลายร่ม การประกอบร่ม และการตรวจสอบความเรียบร้อย

3. ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้าง และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตร่มผ้าชนิดของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย จักรเย็บผ้า เครื่องตัดผ้า โต๊ะตัดผ้า และอุปกรณ์อื่น เช่น แก้ว กรรไกร ไม้บรรทัด รวมเงินลงทุนในอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต 399,000 บาท โดยมีค่าเสื่อมราคา 42,300 บาท ต่อปี และคิดค่าเสื่อมราคาต่อเดือน 3,525 บาท ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลสิ่งปลูกสร้าง และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตร่มผ้าชนิดของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง

รายการ	จำนวน	ราคา/หน่วย (บาท)	ราคารวม (บาท)	อายุการ ใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคา	
					รายปี	รายเดือน
สิ่งปลูกสร้างโรงเรือน	1 หลัง	250,000	250,000	20	12,500	1,041.67
จักรเย็บผ้า	7 เครื่อง	12,000	84,000	5	16,800	1,400
เครื่องตัดผ้า	1 เครื่อง	20,000	20,000	5	4,000	333.33
โต๊ะตัดผ้า	1 ตัว	40,000	40,000	5	8,000	666.67
อุปกรณ์อื่น	1 กลุ่ม	5,000	5,000	5	1,000	83.33
รวม			399,000		42,300	3,525

4. การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตร่มผ้าชนิดของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต ดังนี้

4.1 ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ในการผลิตร่มผ้าชนิด ประกอบด้วย ผ้าลายชนิด และโครงร่ม จากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนวัตถุดิบทางตรง สำหรับการผลิตร่มผ้าชนิดจำนวน 180 คัน มีการซื้อวัตถุดิบทางตรง 3 รอบ ภายในระยะเวลา 1 เดือน โดยมีต้นทุนวัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิตรวมทั้งสิ้น 14,130 บาท ดังที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง

รายการ	ต้นทุนการผลิต รอบที่ 1 (60 คัน)	ต้นทุนการผลิต รอบที่ 2 (72 คัน)	ต้นทุนการผลิต รอบที่ 3 (48 คัน)
ผ้าลายขีด (บาท)	2,610	3,132	2,088
โครงรม (บาท)	2,100	2,520	1,680
รวม	4,710	5,652	3,768
รวมทั้งสิ้น	14,130		

4.2 ค่าแรงงานทางตรง ในการผลิตร่มผ้าขีด ทางกลุ่มผู้ผลิตชุมชน จะมีการจ่ายค่าแรงงานในการผลิต แก่สมาชิกเป็นจำนวนเงิน 20 บาท/คัน จากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนค่าแรงงานทางตรงในการผลิตร่มผ้าขีด จำนวน 180 คัน โดยมีค่าจ่ายค่าแรงงานรวมทั้งสิ้น 3,600 บาท ดังที่แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง

รายการ	ต้นทุนการผลิต รอบที่ 1 (60 คัน)	ต้นทุนการผลิต รอบที่ 2 (72 คัน)	ต้นทุนการผลิต รอบที่ 3 (48 คัน)
ค่าแรงงานทางตรง (บาท)	1,200	1,440	960
รวมทั้งสิ้น	3,600		

4.3 ค่าใช้จ่ายการผลิต ในการผลิตร่มผ้าขีดมีค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร ได้แก่ ค่าด้าย ค่ากาบแห้ง และค่าไฟฟ้า รวมเป็นเงิน 1,463 บาท และมีค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาสีปลูกสร้างโรงเรียน และค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ รวมเป็นเงิน 3,525 บาท ดังที่แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต

รายการ	ต้นทุนการผลิต รอบที่ 1 (60 คัน)	ต้นทุนการผลิต รอบที่ 2 (72 คัน)	ต้นทุนการผลิต รอบที่ 3 (48 คัน)
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร (บาท)			
ด้าย	23	46	23
กาบแพ่ง	36	45	27
ค่าไฟฟ้า			1,263
รวม			1,463
ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ (บาท)			
ค่าเสื่อมราคา			3,525
รวม			3,525
รวมทั้งสิ้น			4,988

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต ในรอบระยะเวลา 1 เดือน รวมเป็นเงิน 22,718 บาท และมีต้นทุนร่วมผ้าซิดเฉลี่ย 126.21 บาท/คัน โดยในการผลิตต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ร้อยละ 62.20 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายการผลิต ร้อยละ 21.96 และต้นทุนค่าแรงงานทางตรง ร้อยละ 15.85 ดังที่แสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สรุปต้นทุนการผลิตร่วมผ้าซิด และต้นทุนผลิตภัณฑ์ต่อหน่วย

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
วัตถุดิบทางตรง	14,130	62.20
ค่าแรงงานทางตรง	3,600	15.85
ค่าใช้จ่ายการผลิต	4,988	21.96
รวมต้นทุนการผลิต	22,718	
หาร ปริมาณการผลิต (คัน)	180	
ต้นทุนผลิตภัณฑ์ต่อหน่วย	126.21	

5. การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตร่มผ้าซิดของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร มีการกำหนดราคาขายร่มผ้าซิดคันละ 250 บาท ในรอบ 1 เดือน ได้ขายร่มผ้าซิด จำนวน 180 คัน จากการดำเนินงานกลุ่มผู้ผลิตชุมชนมีกำไรขั้นต้น 22,282 บาท และมีกำไรจากการดำเนินงาน 21,032 บาท ดังที่แสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลตอบแทนจากการผลิตร่มผ้าซิด

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
รายได้ (ราคาขาย)	45,000
หัก ต้นทุนการผลิต	22,718
กำไรขั้นต้น	22,282
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	1,250
กำไรจากการดำเนินงาน	21,032

6. ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตร่มผ้าซิด จากการเก็บข้อมูล พบว่า มีปัญหาด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตที่มีราคาสูง ขาดแหล่งเงินทุน ต้นทุนของผ้าลายซิดมีราคาสูงขึ้น รวมถึงขาดความรู้ในการคำนวณต้นทุน และการทำบัญชี นอกจากนี้สมาชิกส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุขาดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี และการใช้สื่อโซเชียล ทำให้ช่องทางการจัดจำหน่ายยังไม่หลากหลาย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตร่มผ้าซิดของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การศึกษารับบทของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สมาชิกเป็นเพศหญิงทั้งหมด มีอายุระหว่าง 51-60 ปี และส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีประสบการณ์ในการผลิตร่มผ้าซิด 3-5 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร พินิจนิกร (2559) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตเส้นไหมกลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม บ้านโคก ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป สมาชิกส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 0-5 ปี ซึ่งจะเห็นได้ว่าสมาชิกในกลุ่มผู้ผลิตชุมชนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงผู้สูงอายุ และจบการศึกษาไม่สูงมาก ทำให้ยังขาดทักษะความรู้ทางด้านการคำนวณต้นทุน และการจัดทำบัญชี ทำให้ขาดการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิต ซึ่งทางกลุ่มควร

ชักชวนบุตรหลานเข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่ม เพื่อจะได้สืบทอดภูมิปัญญาด้านการผลิต และเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานทั้งด้านการผลิต และการจัดทำบัญชี รวมถึงนำไปสู่การใช้ช่องทางโซเชียลมีเดีย เพื่อกระตุ้นให้ยอดขายเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

การศึกษาต้นทุนการผลิตร่มผ้าซิด กลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร มีกำลังการผลิตร่มผ้าซิดโดยประมาณ 180 คัน/เดือน มีต้นทุนการผลิตต่อเดือนรวม 22,718 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง 14,130 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.20 ค่าแรงงานทางตรง 3,600 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.85 และค่าใช้จ่ายการผลิต 4,988 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.96 และเมื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์เท่ากับ 126.21 บาท/คัน เมื่อพิจารณาต้นทุนการผลิต จะเห็นได้ว่าต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เกิดจากต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ฤติมา มุ่งหมาย วรณัฐ กุอุทา และรัชนิกร วรณสฤติ (2564) ศึกษาต้นทุน และผลตอบแทนของการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ย้อมสี และทอผ้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้า ตำบลหนองบ่อ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ต้นทุนในการผลิตผ้าไหม ต้นทุนการผลิตต่อปีเท่ากับ 298,430 บาท จำแนกเป็นต้นทุนวัตถุดิบเท่ากับ 159,280 บาท ต้นทุนค่าแรงงานเท่ากับ 93,000 บาท และค่าใช้จ่ายในการผลิตเท่ากับ 46,150 บาท ซึ่งต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากต้นทุนวัตถุดิบทางตรง คิดเป็นร้อยละ 53.37 จะเห็นได้ว่าร่มผ้าซิด เป็นผลิตภัณฑ์ที่เน้นจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากผ้าลายซิด ซึ่งเป็นผ้าที่ผลิตโดยอาศัยฝีมือการทอผ้าทำให้ต้นทุนผ้าลายซิดมีต้นทุนสูง นอกจากนี้ในบางครั้งผ้าลายซิดในชุมชนมีไม่เพียงพอ ทำให้ต้องสั่งซื้อผ้าลายซิดจากชุมชนอื่น ส่งผลให้ต้นทุนวัตถุดิบสูงขึ้น ดังนั้นทางกลุ่มควรหาเครือข่ายผ้าลายซิดจากหลาย ๆ ชุมชน เพื่อให้สามารถต่อรองราคาผ้าลายซิด ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตที่เกี่ยวกับวัตถุดิบทางตรง ทำให้กลุ่มมีความมั่นคงทางด้านต้นทุน และมีกำไรเพิ่มมากขึ้น

การศึกษาลดต้นทุนจากการผลิตร่มผ้าซิดของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนบ้านท่าช้าง ตำบลบากเรือ อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร กลุ่มมีรายได้รวมต่อเดือนประมาณ 45,000 บาท โดยมีกำไรขั้นต้น 22,282 บาท และมีกำไรจากการดำเนินงาน 21,032 บาท เนื่องจากกลุ่มยังมียอดขายที่ไม่สูง และมีช่องทางการจำหน่ายไม่หลากหลายส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมีจำนวนไม่เยอะ ส่วนใหญ่เกิดค่าขนส่งสินค้าไปให้ผู้ซื้อ ทำให้กลุ่มมีกำไรขั้นต้น และกำไรจากการดำเนินงานใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยรัตน์ ศรีบุบ และคณะ (2563) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตปลาสามสายเดี่ยว: กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แปรรูปปลา บ้านห้วยบง ตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า กลุ่มวิสาหกิจมีรายได้จากขายปลาสามสายเดี่ยว 377,200 บาท มีต้นทุนขาย 311,203.33 บาท มีกำไรขั้นต้น และกำไรจากการดำเนินงาน 65,996.67 บาท เนื่องจากไม่มีการใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มยังมียอดขายที่ไม่มาก ทำให้ได้กำไรจากการดำเนินงานไม่สูงมากนัก ดังนั้นกลุ่มผู้ผลิตชุมชนต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ต้นทุนการผลิตและ

รายได้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการนำมาใช้ประกอบการวางแผน และตัดสินใจในการดำเนินงานในเรื่องของการควบคุมต้นทุนการผลิต การเพิ่มยอดขาย การหาตลาดใหม่ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. กลุ่มผู้ผลิตชุมชนควรรณรงค์ให้ประชาชนในชุมชนผลิตโครงรถส่งให้ทางกลุ่มเพื่อเป็นการลดต้นทุนทางด้านวัตถุดิบ และเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน
2. กลุ่มผู้ผลิตชุมชนควรเพิ่มศักยภาพในการผลิต โดยการจัดหาจักรเย็บผ้าเพิ่มขึ้น เพื่อทำให้กำลังการผลิตเพิ่มขึ้นเพียงพอต่อความต้องการซื้อของผู้บริโภค
3. กลุ่มผู้ผลิตชุมชนควรปรึกษาผู้นำชุมชน ในการหาบุคคลมาช่วยออกแบบ และจัดทำแพคเกจจิ้ง เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้หลากหลายมากขึ้น
4. สำนักงานจัดหางานจังหวัดยโสธร ใช้ข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และมีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรศึกษาต้นทุน และผลตอบแทนของการผลิตร่มผ้าชนิด ในกลุ่มผู้ผลิตชุมชนอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ร่มผ้าชนิด
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่อง การกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ และการวางแผนกำไร
3. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เช่น อัตราส่วนกำไรสุทธิ (ROI) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period)

เอกสารอ้างอิง

- จตุพร พินิจนิก. (2559). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตเส้นไหมกลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม บ้านโคก ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารวิถีสังคมมนุษย์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 4(2), 350-367.
- ฤติมา มุ่งหมาย วรณช กุอุทา และรัชนิกร วรณสถิตย์. (2564). การศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนของการเกษตรปลูกหม่อนเลี้ยงไหม กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนทอผ้าตำบลหนองบ่อ จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 8(2), 79-92.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2558). *การบัญชีต้นทุน*. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร. (2564). **เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2564.**

สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2567 จาก <https://yasothon.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/46/2019/02/019.pdf>.

สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13.**

สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2567 จาก https://www.nesdc.go.th/articleattach/articlefile_20230307173518.pdf.

ศิลปพร ศรีจันทะพรและอนุวัฒน์ ภักดี. (2564). **การบัญชีการเงินเบื้องต้นสำหรับผู้ประกอบการ.**

กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น เพรส.

หทัยรัตน์ ศรีบุบ และคณะ. (2563). **การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตปลาสามสายเดี่ยว:**

กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แปรรูปปลา บ้านห้วยบง ตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง

จังหวัดหนองบัวลำภู. **วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี**, 4(1), 43-55.

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์. (2559). **การบัญชีต้นทุน.** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

อำนาจ รัตนสุวรรณ และธีรเสฏฐ์ ศิริธนานนท์. (2564). **การบัญชีขั้นต้น.** กรุงเทพฯ: พิมพ์พรรณการพิมพ์.